

MINISTRANTI TRIANGLU

OBRÁZKOVÁ BROŽURKA

ČÁST 1.

Liturgické barvy

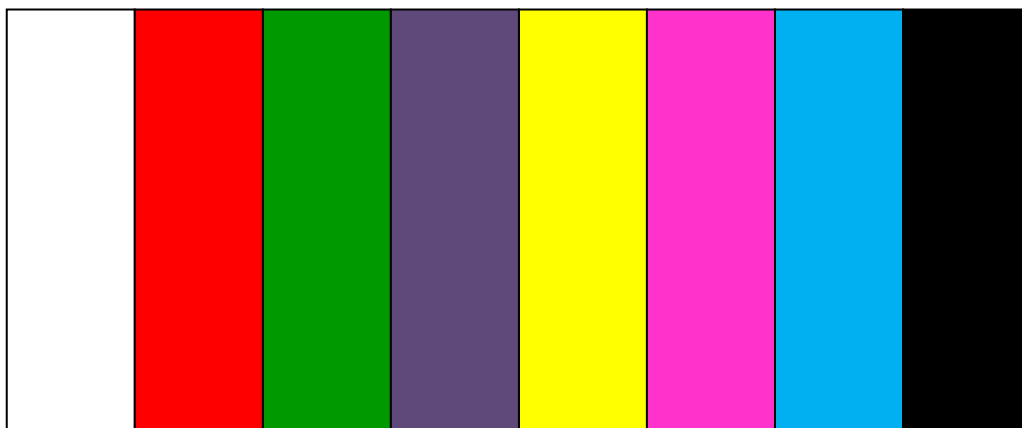
Liturgické oděvy

Liturgické insignie

Ministrantské služby

Části mše svaté

Liturgické barvy

Bílá	Barva radosti. Používá se o svátcích Panny Marie, andělů, ve vánoční a velikonoční době a svátky svatých, kteří nezemřeli mučednickou smrtí.
Červená	Barva lásky, ohně a krve. Používá se na Květnou neděli, Velký pátek, svatodušní svátky, na svátky a památky mučedníků.
Zelená	Barva naděje. Používá se v neděli a všední dny mezidobí.
Fialová	Barva pokání. Používá se v době adventní, postní a také při mších za zemřelé a při pohřbu.
Zlatá	Barva důstojnosti, slavnostnosti, proto se používá při velkých slavnostech.
Růžová	Vyjadřuje radost z příchodu Ježíše, z toho, že vykoupí lidi. Používá se jen o 3. neděli adventní a 4. neděli postní.
Modrá	Je také barvou čistoty a nevinnosti, užívá se o svátcích Panny Marie (je upřednostňována před bílou).
Černá	Už se nepoužívá , barva smutku, používala se na pohřbech.

Liturgické oděvy

Ministrant:

- komže a límec (můžou být v liturgických barvách)
- klerika
- rocheta / superpelice (může být zdobena krajkami)
- alba + cingulum

Jáhen:

- klerika
- alba
- jáhenská štóla
- dalmatika (používá se zřídka)

Kněz:

- klerika kněžská (sutana)
- alba
- štóla
- ornát (kasule)

Biskup:

- klerika
- solideo
- mozeta
- pektorál (křížek)
- alba
- štóla
- ornát
- prsten
- mitra
- berla

Arcibiskup:

- klerika
- solideo
- mozeta
- pektorál
- alba
- štóla
- ornát
- prsten
- mitra
- berla
- pallium

Kardinál:

- klerika
- solideo
- mozeta
- pektorál
- alba
- štóla
- ornát
- prsten
- mitra
- berla
- pallium

Papež:

- klerika
- solideo
- mozeta
- pektorál
- alba
- štóla
- ornát
- prsten
- mitra (tiára)
- berla
- pallium

Pelerína

Mozeta

V katolické církvi odpovídá barva kleriky místu v kněžské hierarchii.

- bílou kleriku nosí papež
- červenou kardinálové
- fialovou (purpurovou) biskupové a preláti
- černou kněží-presbyteři.

- Papež** nosí bílé roucho, známé také jako sutana či klerika.
- Kardinálové** nejbližší spolupracovníci papeže, jej nosí v červené barvě (případně černé s červeným lemováním a cingulem).
- Arcibiskupové** nosí černou sutanu s červeným lemováním a fialovým cingulem.
- Biskupové** se poznají podle černé sutany s fialovým lemováním a fialovým cingulem.
- Kněží** pak podle jednoduché černé kleriky.

V běžném životě nosí všichni kněží, biskupové či kardinálové často černou košili s kolárkem.

Ministrant

Límc horní

Límc spodní

Suknice

Klerika

Komže

Superpelice

Rocheta

Cingulum

Alba

Přepásání cingulem

Jáhen

Jáhenská štola

Dalmatika

Kněz

Alba

Klerika s pelerínou

Klerika

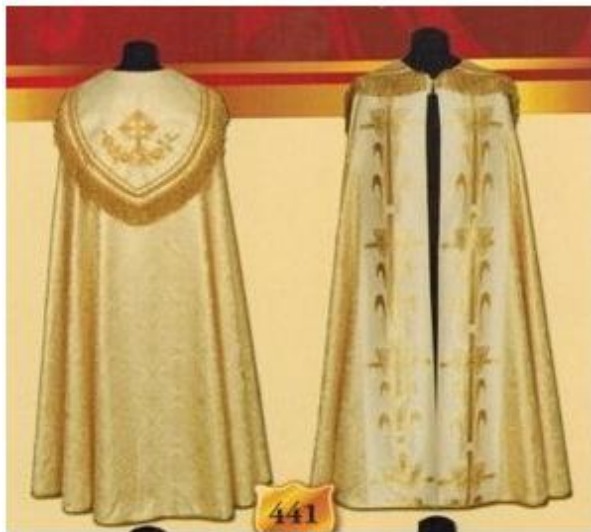

Kněžská štola

Ornát

Cingulum

Pluviál

Velum

Biskup

Oslovení: Jeho Excelence

Schéma znaku biskupa

Mons. Mgr. Josef Nuzík

Mons. Mgr. Antonín Basler

Černá klerika s fialovými knoflíky lemem a cingulem

Slavnostní oděv: fialová klerika s mozetou, solideem a rochetou

Černá klerika s pelerínou, fialovými knoflíky lemem a cingulem

Mons. Josef Hrdlička

Fialové solideo

Fialový biret se střapcem

Arcibiskup

Oslovení: Jeho Excelence

Schéma znaku arcibiskupa

Mons. Jan Graubner

Černá klerika s červenými knoflíky a lemem, fialové cingulum a solideo

Slavnostní oděv: Fialová klerika s mozetou, solideem a rochetou

Fialové solideo

Fialový biret se štrápcem

Kardinál

Oslovení: Jeho Eminence

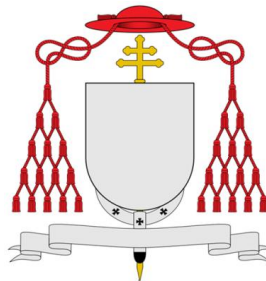

Schéma znaku kardinála

ThLic. Dominik kardinál Duka, O.P.

Černá klerika s červenými knoflíky a lemem, červené cingulem a solideo

Slavnostní oděv: Červená klerika s mozetou, solideem a rochetou

Červené solideo

Černá klerika s pelerínou, červenými knoflíky lemem a cingulem

Červený biret bez štrápcem

Papež

Oslovení: Jeho Svatost

Znak papežského úřadu

Papež František

Bílá klerika

Bílá klerika

Pontifikální střevíce

Bílé solideo

Insignie

Mitra

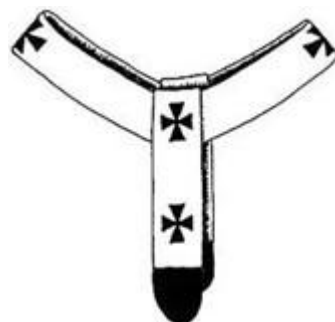
Solideo

Prsten

Berla

Palium

Pektorál

Ferula

Méně používané liturgické oděvy

Cappa magna

Pontifikální rukavice

Humerál

Kasule (ornát)

Manitul

Poznámky:

Popisky:

Berla Ozdobná pastýřská hůl, nahoře zahnutá nebo zavínutá do spirály. Nošena biskupy obvykle s dalšími odznaky (mitra, pektorál, prsten), a drží ji v levé ruce.

Ferula Insignie, kterou používá papež při liturgii. Jedná se o tyč, na jejímž horním konci je kříž.

Pallium Insignie, která se obléká kolem krku, dva volné konce pak splývají po hrudi a zádech. Pallium symbolizuje jehně, které kolem krku nese Dobrý pastýř. Tato insignie přísluší jednak papeži, který ji smí nosit kdekoliv, jednak arcibiskupu-metropolitovi, který je smí nosit pouze na území své arcidiecéze. Smí tak ale činit až teprve poté, co mu je papež předá či pošle.

Mitra Pokrývka hlavy užívaná církevními hodnostáři (od hodnosti probošta a opata po papeže).

Pektorál Odznak víry, nošený církevními hodnostáři (biskupové, arcibiskupové, ...).

Prsten Sekretní prstenová pečeť, nebo taky symbol úřadu, dostávají ho biskupové arcibiskupové kardinálové a papež při uvedení do úřadu (jejich svěcení).

Cappa magna Je široký plášť s dlouhou vlečkou, který může nosit pouze kardinál či biskup, jemuž papež udělil právo jej nosit jako zvláštní privilegium. Je nošen v průvodech nikoli při samotném slavení mše svaté. Symbolizuje světskou moc a slávu a její svlečení je pak gestem pokory, které má zdůraznit nepatřičnost a bezvýznamnost světské slávy před oltářem.

Pontifikální rukavice Jsou součástí liturgického oděvu biskupů nebo kardinálů, kteří mají právo pontifikálií při celebraci mše. V současné době se používají zejména při Tridentické mši. Biskup rukavice sundává při obětování. Pontifikální rukavice symbolizují čistotu, plnění dobrých skutků a pečlivý postup.

Humerál Část liturgického oděvu kněží. Jedná se o šátek z lněného plátna, který si kněz klade na ramena a kolem krku, doplněk k albě. Má zakrývat světský oděv a také má za úkol chránit albu před zašpiněním kolem krku.

Manipul Součást liturgického oděvu kněze používaná při slavení Tridentické mše. Má podobu roušky v příslušné liturgické barvě a se zdobením ladícím se zbytkem liturgického oděvu, kterou si kněz během mše navléká na levou ruku.

Poznámky:

Služby, které může ministrant vykonávat během slavení mše:

- Ceremoniář** Je hlavní ministrant, který má na starosti dodržování ceremonií a důstojný průběh mše svaté. Během bohoslužby koordinuje ostatní osoby u oltáře, včetně celebranta a koncelebrantů. Před každým obřadem by se měl pečlivě připravit, případně s účastí ostatních provést nácvik obřadu. Do této funkce může být ustanoven laik nebo duchovní, který je dobře seznámen s liturgií.
- Lektor** Předčítá čtení (kromě evangelia) při mši svaté. Může číst intence a zpívat nebo číst žalm. Jestliže se při mši nezpívá z kancionálu, recituje antifony z misálu. K ambonu odchází až po skončení vstupní modlitby. Na konci čtení říká: „*Slyšeli jsme slovo Boží.*“ Lid odpovídá: „*Bohu díky!*“
- Akolyta** Po přímlovách rozprostírá na obětním stole korporál, připraví kalich, pult s misálem a mikrofon. Pomáhá knězi při přebírání darů od věřících, nebo je sám přinese z abaku. Podává knězi konvičky. Lije vodu na ruce kněze a podává mu lavabo. Při proměňování Těla a Krve Páně může zazvonit. Během obřadu přijímání obsluhuje patenu. Po svatém přijímání nalije vodu knězi do kalicha. Odnáší kalich a další bohoslužebné náčiní. Mimořádně může z pověření kněze nebo biskupa podávat svaté přijímání.
- Librista** Drží misál knězi při vstupní modlitbě, závěrečné modlitbě a slavnostním požehnání. Může dát na oltář pult s misálem během chystání bohoslužby oběti a také otáčí listy.
- Kruciferář** V průvodu nese kříž mezi ceroferáři se svícemi, za turiferářem. Po příchodu k oltáři umístí kříž v blízkosti oltáře, nebo jej může u oltáře držet během celé bohoslužby, pokud se u oltáře nachází jiný kříž, odnese kruciferář ten svůj do zákristie.
- Ceroferáři** V průvodu na začátku a konci mše svaté nesou svíce vedle kříže. Přináší svíce ke čtení evangelia. Mohou držet svíce při podávání sv. přijímání v blízkosti podávajících. Stojí vždy naproti sobě.
- Turiferář** Obsluhuje kadidelnici. Okuřuje kněze, lid a při pozdvihování.
- Navikulář** Nese loďku po levém boku turiferáře.
- Komentátor** Vysvětluje probíhající obřady a dává věřícím pokyny. Může číst ohlášky.
- Insigniáři** Nesou jednu z biskupských insignií (**Infulář** - stará se při mši o mitru nebo solideo, **Baculifer** - má na starosti biskupskou hůl). Zpravidla přitom používají vimpu (bílé velum).
- Asperferář** Vedle žehnajícího nese nádobku se svčenenou vodou.

Části mše svaté

VSTUPNÍ OBŘADY

- Příchod
- Pozdravení oltáře a shromážděného lidu
- Vstupní modlitba (z misálu)

BOHOSLUŽBA SLOVA

- čtení
- Mezizpěv (žalm)
- čtení
- Evangelium
- Promluva kněze
- Přímluvy

BOHOSLUŽBA OBĚTI

- Obětní průvod
- Příprava oltáře (korporál, purifikatorium, kalich, misál)
- Proměňování těla a krve Páně
- Přijímání
- Úklid oltáře

ZÁVĚREČNÉ OBŘADY

- Modlitba po přijímání (z misálu)
- Ohlášky
- Požehnání lidu
- Pokleknutí a úklona oltáři
- Odchod do sakristie